

Arsen Kononchuk, Student
National Technical University of Ukraine
“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”
Kyiv, Ukraine

Iryna Grinko, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor
National Technical University of Ukraine
“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”
Kyiv, Ukraine

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-650-8-7>

GRANT FUNDING FOR INNOVATIVE INDUSTRY 4.0 DEVELOPMENT BY THE EUROPEAN UNION

ГРАНТОВЕ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ 4.0 ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

В умовах цифровізації світового господарства та переходу до Індустрії 4.0 особливого значення набуває фінансування інноваційних проєктів, зокрема через грантові механізми. Актуальність теми обумовлена зростаючим попитом на інноваційні технології Індустрії 4.0. За результатами дослідження Global Market Insights, у 2025 році обсяг світового ринку Індустрії 4.0 зріс на 16,84 % порівняно з попереднім роком та досяг 149,2 млрд дол. США проти 127,7 млрд дол. США у 2024 році [1]. Така динаміка свідчить про стрімке розширення попиту на цифрові технології, однак їх впровадження вимагає значних капіталовкладень. Зокрема, для великих компаній інвестиційні плани часто перевищують 50 млн євро, що є сумою, яка значно перевершує річний оборот багатьох малих та середніх підприємств [2, с. 138]. Цей фінансовий розрив підкреслює критичну необхідність розвитку грантових механізмів та зовнішнього фінансування для забезпечення цифрової трансформації.

Враховуючи вище зазначене, особливого значення набувають грантові інструменти фінансування інноваційного розвитку Індустрії 4.0, що реалізуються в межах політики Європейського Союзу. Основні програми фінансування Індустрії 4.0 в ЄС узагальнено в табл. 1.

**Основні грантові програми та фінансові інструменти ЄС
з підтримки розвитку Індустрії 4.0**

Грантова програма/інструмент	Бюджет (Євро)	Цільове призначення
Horizon Europe	≈ 91,5 млрд	Дослідження та інновації, розумне виробництво, ШІ, робототехніка, пілотні індустріальні проєкти
Digital Europe Programme	7,59 млрд	Впровадження цифрових технологій, ШІ, кібербезпека, цифровізація підприємств
Recovery and Resilience Facility ¹	≈ 337,97 млрд	Цифровізація промисловості та економіки через національні програми
Connecting Europe Facility Digital	2,06 млрд	Цифрова інфраструктура: 5G, хмарні та периферійні обчислювальні рішення для промисловості

¹Recovery and Resilience Facility є основним фінансовим інструментом пакету NextGenerationEU (наведено обсяг грантової складової NextGenerationEU)

Джерело: систематизовано на основі [3]

Фінансування інноваційного розвитку Індустрії 4.0 в Європейському Союзі здійснюється через комплекс взаємопов'язаних грантових програм і фінансових інструментів. Ключову роль відіграє програма Horizon Europe, орієнтована на дослідження та інновації, тоді як Digital Europe Programme забезпечує масштабування цифрових технологій у промисловості. Значні обсяги фінансування спрямовуються через Recovery and Resilience Facility, що є основною складовою пакету NextGenerationEU та реалізується через національні плани відновлення. Додаткову підтримку цифрової трансформації надають Європейський фонд регіонального розвитку (ERDF) та програма CEF Digital, які формують інфраструктурну й регіональну основу впровадження інноваційних технологій Індустрії 4.0.

Для оцінки практичних масштабів реалізації зазначених програм доцільно проаналізувати динаміку фінансування в межах програми Horizon Europe, що представлено на рис. 1.

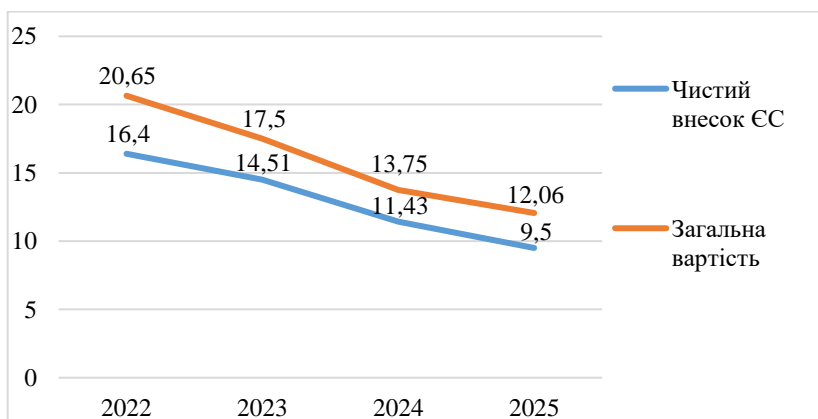

Рис 1. Загальна вартість та чистий внесок ЄС за програмами Horizon Europe 2022-2025 роки (млрд Євро)

На рисунку 1 відображено динаміку загальної вартості проектів та чистого внеску Європейського Союзу в межах програми Horizon Europe у 2022–2025 роках. У 2022 році зафіксовано найвищі обсяги фінансування, зокрема, загальна вартість проектів становила 20,65 млрд євро, тоді як чистий внесок ЄС дорівнював 16,4 млрд євро. У 2024 році досліджувані показники зменшилися до 13,75 млрд євро та 11,43 млрд євро відповідно. Порівняно з 2022 роком загальна вартість проектів скоротилася на 6,9 млрд євро, що становить близько 33%, а чистий внесок ЄС зменшився на 4,97 млрд євро, або приблизно на 30%. Така динаміка пояснюється концентрацією бюджетних ресурсів на початковому етапі реалізації програми Horizon Europe, а також частковим перерозподілом фінансування на інші інструменти Європейського Союзу, зокрема Recovery and Resilience Facility. Водночас збереження розриву між загальною вартістю проектів і чистим внеском ЄС свідчить про стабільне залучення співфінансування з боку учасників проектів.

З урахуванням досвіду Європейського Союзу доцільним є адаптація грантових механізмів підтримки інноваційного розвитку Індустрії 4.0 в Україні шляхом активнішого залучення українських підприємств і наукових установ до програм Horizon Europe та Digital Europe Programme. Пріоритетними напрямками мають стати підтримка малих і середніх підприємств, розвиток розумного виробництва та впровадження цифрових технологій у

промисловості в межах процесів післявоєнного відновлення економіки України.

Література:

1. Industry 4.0 Market Size & Share, Growth Analysis 2026–2035. 2025. *Global Market Insights*. 2025. URL: <https://www.gminsights.com/industry-analysis/industry-4-0-market> (дата звернення: 01.02.2026).
2. Knowledge flows in industry 4.0 research: a longitudinal and dynamic analysis *SpringerLink*. 2025. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s42488-025-00146-3> (дата звернення: 01.02.2026).
3. The EU's 2021–2027 long-term budget and Next Generation EU. – Luxembourg : Publications Office of the European Union. *European Commission*. 2021. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d3e77637-a963-11eb-9585-01aa75ed71a1> (дата звернення: 02.02.2026).
4. Horizon Europe & Digitalisation Dashboard. *European Commission*. 2025. URL: https://dashboard.tech.ec.europa.eu/qs_digit_dashboard_mt/public/sense/app/d58f3864-d519-4f9f-855e-c34f9860acdd/sheet/KVdtQ/state/analysis (дата звернення: 02.02.2026).